

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА
Наказ від «14» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

(підпис)

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК 4К В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ»
для вчителів української мови і літератури**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, та спрямована на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанов Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми:

Розширення теоретичних знань і практичних умінь учителів мовно-літературної галузі щодо реалізації сучасних інноваційних методик розвитку в учнів навичок кооперації, критичного мислення, креативності та комунікації.

Основні завдання програми:

- ознайомити педагогів з особливостями формування в здобувачів освіти навичок 4К в НУШ;
- продемонструвати практичне застосування ефективних інноваційних методів навчання в мовно-літературній освітній галузі;
- сприяти розвитку критичного мислення, емоційного інтелекту, креативного мислення, проектної діяльності для організації освітнього процесу з української мови і літератури;
- розвивати загальні та професійні компетентності учителів української мови і літератури.

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння:

- теоретичних основ формування навичок 4К в освітньому процесі;
- сутності й змісту мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти; мети та компетентнісного потенціалу; основних груп обов'язкових результатів навчання учнів; загальної характеристики базових знань;
- змісту основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти.

Уміння:

- аналізувати принципи становлення навичок 4К в практичному аспекті;
- розвивати уміння діагностувати та оцінювати рівень сформованості креативності, критичного мислення, комунікації, кооперації здобувачів освіти;
- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- здійснення професійної діяльності з урахуванням принципів дитиноцентризму, розвитку особистості, педагогіки партнерства;
- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- усвідомлення необхідності власного професійного розвитку в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення;
- готовність до партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу.

Укладачі програми	Ярмутьська І.В. , учитель української мови і літератури Сквирського академічного ліцею
Найменування програми	«Формування навичок 4К в Новій українській школі»
Мета програми	Розширення теоретичних знань і практичних умінь учителів мовно-літературної галузі щодо реалізації сучасних інноваційних методик розвитку в учнів навичок кооперації, критичного мислення, креативності та комунікації.
Напрямок програми	Акцентовано увагу на особливостях використання сучасних інноваційних методик навчання та освітніх трендів в рамках викладання предметів мовно-літературної галузі, а саме на практичних навичках аналізувати потік щоденної інформації, розрізняти фальшиві ідеї та цінності, вміти працювати в команді на спільний результат для суспільного розвитку, налагоджувати стосунки в колективі та вміти аргументовано відстоювати свою думку, бачити певні аспекти роботи під різними кутами та вміти створювати свій власний продукт.
Цільова аудиторія	Учителі української мови і літератури

Зміст програми

№ з/п	Тема заняття	год
Модуль І.		
1.	Вступ до теми «Формування навичок 4К в Новій українській школі»	2
2.	Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті формування навичок 4К в організації освітнього процесу	2
Модуль ІІ.		
3.	Теоретичні основи формування 4К компетенцій	2
4.	М'які навички як основа організації якісного освітнього процесу	2
5.	Розгляд практичної моделі 4К. Аналіз елементів, що стимулюють креативність та критичне мислення	2
6.	Особливості формування 4 К компетенцій в мовно-літературній галузі	
7.	Умови ефективної комунікації та командної співпраці на уроках української мови та літератури	2
8.	Інноваційні методи формування 4К компетенцій як важливий фактор розвитку освіти і одна з умов підвищення ефективності навчання	2
9.	Взаємодія інноваційних технологій із традиційними формами та методами викладання української мови і літератури	2
10.	Технології розвитку критичного мислення, проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання	2
11.	Технології розвитку креативного мислення. Оцінка рівня сформованості 4К компетенцій	2
12.	Діагностика рівня сформованості комунікативних навичок та колективної взаємодії	2
Модуль ІІІ.		
13.	Тематична дискусія «Методики формування навичок кооперації, критичного мислення, креативності та комунікації»	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – керована самостійна робота)	
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)	

цїї	
Загальні компетентності	ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність) ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня(соціальна компетентність) ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
Професійні компетентності	A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4.) A2 Предметна компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7) A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3) B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4) B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3) B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3) V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3) V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5) V3 Проєктувальна компетентність (V3.1) Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2) Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2) Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3)
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	https://www.kristti.com.ua/
Термін виконання програми	2024 – 2025 роки
Місце виконання програми	КНЗ КОР «КОПОПК» 09107, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
Вартість / безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів надаються безоплатно
Документ, що видається за результатам підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

Зміст програми

Модуль I.

1. Вступ до теми «Формування навичок 4К в Новій українській школі»

2. Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті формування навичок 4К в організації освітнього процесу

Реформа освіти, реалізована в межах концепції «**Нова українська школа**», спрямована на формування в учнів ключових компетентностей, серед яких особливу роль відіграють **загальнокультурна та комунікативна компетентності**. Саме вони становлять основу для успішної соціалізації, розвитку критичного мислення, толерантності та ефективної взаємодії.

У межах програми розглядатимуться **навички 4К + D** — комплекс ключових компетентностей, необхідних для адаптації та успішної діяльності особистості в умовах сучасного світу. До них належать:

- **Критичне мислення**
- **Креативність**
- **Комунікація**
- **Колаборація**
- **Цифрова грамотність**

Формування зазначених навичок забезпечує здатність учнів не лише засвоювати знання, а й **застосовувати їх у практичних ситуаціях**, ефективно працювати в команді, приймати нестандартні рішення, адаптуватися до змін та використовувати цифрові технології для розв'язання навчальних і життєвих завдань.

Модуль II.

2.1. Теоретичні основи формування компетенцій 4К

Компетенції **4К** (критичне мислення, креативність, комунікація та командна робота) — це чотири ключові навички ХХІ століття, які становлять базис сучасної освітньої парадигми й лежать в основі Концепції «**Нова українська школа**». Вони не є факультативним доповненням до змісту навчання, а інтегровані у кожную освітню галузь і мають бути реалізовані на кожному уроці, незалежно від його тематики.

Сьогодні завдання школи виходить за межі простої трансляції знань. Учні мають отримувати не лише фактичну інформацію, а й інструменти для її аналізу, застосування та переосмислення. Вміння мислити критично, діяти креативно, спілкуватися та співпрацювати — це ті навички, що готують дитину до життя у складному та динамічному світі, де знання швидко застарівають, а здатність адаптуватися й створювати нові рішення стає ключовою умовою успіху.

Інтеграція 4К в освітній процес реалізується через **завдання на аналіз джерел, проєктну діяльність, створення власних освітніх продуктів, командні форми роботи, презентації та дискусії**. Так учитель формує не лише предметні знання, а й виховує активну, відповідальну, впевнену особистість, яка вміє відстоювати власну позицію та працювати в команді.

Застосування **інтерактивних методів та цифрових інструментів** значно полегшує процес інтеграції компетенцій 4К у зміст будь-якого уроку. Використання простих методичних прийомів — від «мозкового штурму» до дебатів — не перевантажує освітній процес, а навпаки, робить його живим, цікавим і практично орієнтованим.

У наукових джерелах критичне мислення розглядається як багатокомпонентний процес, що має чотири ключові складові:

- **системний аналіз** — здатність бачити проблему чи об'єкт у цілісності його зв'язків і контекстів;
- **аналіз аргументації** — уміння доходити логічних висновків на основі доказів і даних;
- **творчий процес** — побудова нових стратегій, моделей і підходів, що виходять за межі очевидної інформації;
- **оцінка** — уміння оцінювати якість процесів, аргументів і рішень з урахуванням конкретної ситуації.

Таким чином, формування 4К не обмежується лише окремими вправами чи завданнями. Це — цілісна педагогічна стратегія, яка вчить учнів навчатися впродовж життя, бути мобільними та готовими до викликів майбутнього.

2.2. Розгляд практичної моделі 4К. Аналіз елементів, що стимулюють креативність та критичне мислення

На занятті розглядається практична модель формування навичок **4К** (креативність, критичне мислення, кооперація та комунікація) в умовах Нової української школи. Акцент робиться на розвитку дивергентного мислення, здатності до командної роботи та ефективної комунікації як основних компетенцій ХХІ століття. Окреслюються шляхи використання цифрових інструментів, спрямованих на підтримку процесу навчання та мінімізацію упередженості.

Особлива увага приділяється розвитку **критичного мислення** через дискусії, роботу з текстами та інтерактивні методи. Структура уроку української літератури в межах технології розвитку критичного мислення включає три етапи: **актуалізація знань, осмислення нового матеріалу та рефлексія**. На етапі актуалізації учні залучаються до навчального процесу через різноманітні стратегії: кластер, асоціативний куш, дерево передбачень, таблиця «ЗХД», мозковий штурм, робота в парах, кошик ідей, діаграма Венна тощо. Ці прийоми сприяють активному залученню школярів, формуванню навичок порівняння, аналізу й висловлення власних суджень.

Таким чином, практична модель 4К забезпечує формування активної, креативної та відповідальної особистості, здатної до ефективної взаємодії в освітньому та соціальному середовищі.

2.3. Особливості формування 4 К компетенцій в мовно-літературній галузі. Умови ефективної комунікації та командної співпраці на уроках української мови та літератури

У рамках теми буде проаналізовано формування 4К-компетенцій (критичне мислення, креативність, комунікація, кооперація) на уроках мови та літератури відбувається через інтерактивні методи, спрямовані на аналіз, створення, обговорення та спільну роботу учнів. Ефективна комунікація досягається через діалог, висловлення власної думки, дотримання норм мовлення, а командна співпраця – через спільне вирішення завдань та розвиток навичок спілкування.

Такі завдання активно сприяють розвитку комунікативної компетентності, оскільки передбачають розвиток умінь аналізувати функції мовних засобів, конструювати їх, навчають способів формування думки та вираження її у власних висловлюваннях відповідно до комунікативної ситуації, а тому забезпечують розуміння учнями особливостей використання мовних одиниць у ситуаціях спілкування і сферах уживання. Пропоновані завдання з української мови та літератури спрямовані на створення учнями усних і письмових, діалогічних і монологічних текстів різних стилів, типів та жанрів мовлення, а тому сприяють формуванню комунікативної компетентності учнів, їх готовності до вербальної комунікації в усній і писемній формі відповідно до ситуації спілкування, забезпечують активне використання вмінь і навичок в усному й писемному спілкуванні, сприяють формуванню вмінь в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі).

2.4 Інноваційні методи формування 4К компетенцій як важливий фактор розвитку освіти і одна з умов підвищення ефективності навчання. Взаємодія інноваційних технологій із традиційними формами та методами викладання української мови і літератури

Розглянуто інновації, які є невід'ємною складовою будь-якого етапу розвитку людства. Протягом багатьох років вони змінювали свою суть і форму, але завжди залишаються рушійною силою і шляхом до суспільного прогресу.

Компетентнісний підхід у навчанні є основою реформування сучасної освіти, адже спрямований на розвиток ключових навичок учнів, необхідних для їхньої успішної самореалізації. Уроки української мови мають виходити за межі традиційного засвоєння знань, стимулюючи критичне мислення, творчість і самостійність учнів.

Основні аспекти теми:

визначення компетентнісно орієнтованих цілей уроку мови та літератури;

особливості структури сучасного уроку: інтеграція діяльнісного підходу, розвиток рефлексивних умінь, залучення учнів до активного навчання; методи та прийоми, що сприяють ефективному засвоєнню матеріалу з української мови і літератури й розвитку ключових компетентностей: використання інноваційних методів формування 4К компетенцій як важливий фактор розвитку освіти і одна з умов підвищення ефективності навчання.

2.5. Технології розвитку креативного мислення. Оцінка рівня сформованості 4К компетенцій

Технології розвитку креативного мислення включають методики, що стимулюють генерування ідей, відкритість до нового, гнучкість та оригінальність, наприклад, [мозковий штурм](#) чи [асоціативні техніки](#). Оцінка рівня сформованості 4К компетенцій (креативність, критичне мислення, комунікація, кооперація) передбачає комплексний підхід, що аналізує знання, уміння, навички та цінності в контексті практичних завдань та життєвих ситуацій, використовуючи спостереження, тести, діагностичні завдання та аналіз продуктів діяльності.

Модуль III.

3.1. Формувальне оцінювання в системі оцінювання навчання учнів.

Формувальне оцінювання (оцінювання для навчання або оцінювання «в процесі») спрямовано на відстеження динаміки навчального поступу учня / учениці, визначення його / її навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання. Найважливіше у формувальному оцінюванні – це спостереження за поступом дитини й, як наслідок, корегування наступних завдань відповідно до рівня та темпу, з яким дитина рухається, опановуючи зміст.

3.2. Визначення навчальних цілей з української мови, літератури, зарубіжної літератури за методикою SMART.

Визначення навчальних цілей з української мови, літератури та зарубіжної літератури за методикою SMART

Формування навчальних цілей є одним із ключових етапів організації освітнього процесу. Від чіткого формулювання мети залежить не лише ефективність уроку, а й рівень мотивації учнів, їхня здатність оцінити власні результати та відстежити прогрес. Одним із найбільш дієвих інструментів для постановки освітніх цілей є методика **SMART**, що дозволяє зробити їх чіткими, вимірюваними й досяжними.

Метод SMART передбачає, що навчальна ціль має відповідати п'яти критеріям:

- **S (Specific) – конкретність.** Учні мають чітко розуміти, які знання чи навички вони повинні здобути. Наприклад: «Вміти визначати основні риси характеру літературного героя».
- **M (Measurable) – вимірюваність.** Мета має бути такою, щоб можна було оцінити результат. Наприклад: «Написати есе обсягом 150–200 слів із використанням щонайменше трьох цитат з тексту».
- **A (Achievable) – досяжність.** Ціль повинна відповідати віковим та інтелектуальним можливостям учнів.
- **R (Relevant) – релевантність.** Мета має бути значущою та відповідати освітнім завданням курсу. Наприклад, розвивати навички критичного читання та інтерпретації художнього тексту.
- **T (Time-bound) – обмеженість у часі.** Визначаються часові рамки, упродовж яких ціль має бути досягнута (урок, тиждень, тематичний блок).

Приклади SMART-цілей для уроків:

- **Українська мова:** «До кінця уроку учні складуть 5 складнопідрядних речень із підрядними з'ясувальними та зможуть пояснити їх будову».
- **Українська література:** «Протягом уроку учні проаналізують образ Марусі Чурай у романі Ліни Костенко та складуть порівняльну таблицю «Маруся Чурай – Гриць Бобренко»».
- **Зарубіжна література:** «До завершення заняття учні визначать 3 риси романтизму у вірші Дж. Байрона та пояснять їх у контексті історичної доби».

Типові помилки у визначенні навчальних цілей:

- занадто загальне формулювання («ознайомити з творчістю письменника»);
- відсутність критеріїв оцінювання («учень має зрозуміти текст»);
- нереалістичні завдання («за урок вивчити весь роман»);
- невідповідність віковим особливостям;
- відсутність часових меж.

Взаємозв'язок SMART-цілей із формувальним оцінюванням

SMART-цілі дозволяють учителю створювати прозорі критерії оцінювання та сприяти саморефлексії учнів. Коли школярі бачать чіткі завдання та критерії успіху, вони легше усвідомлюють власні досягнення, що підвищує мотивацію до навчання та сприяє розвитку відповідальності.

3.3. Розроблення критеріїв для само- і взаємооцінювання учнів.

Розроблення критеріїв для само- і взаємооцінювання учнів

Самооцінювання та взаємооцінювання є важливими складовими сучасного освітнього процесу. Вони сприяють розвитку критичного мислення, відповідальності, формуванню здатності до рефлексії та вмінню співвідносити власні результати з визначеними критеріями. Використання цих методів допомагає учням краще усвідомлювати власні сильні й слабкі сторони, а також виробляє навички конструктивної критики, толерантності й уміння працювати в команді.

Основні принципи та переваги само- і взаємооцінювання

- прозорість і зрозумілість критеріїв для учнів;
- розвиток навичок рефлексії;
- підвищення рівня відповідальності за результати навчання;
- формування довіри та партнерських взаємин між учнями;
- стимулювання мотивації до покращення власних результатів.

Як розробити зрозумілі критерії оцінювання

Критерії повинні бути:

- **чіткими та конкретними** (що саме оцінюється: зміст, аргументація, мовлення, креативність тощо);
- **доступними** для розуміння учнями відповідного віку;
- **гнучкими**, щоб враховувати індивідуальні особливості;
- **узгодженими** з освітніми цілями та очікуваними результатами.

Способи інтеграції само- і взаємооцінювання в освітній процес

- використання **чек-листів** для перевірки виконання завдань;
- створення **шкал оцінювання** (наприклад, від 1 до 5) за певними критеріями;
- застосування **рефлексивних щоденників**;
- проведення **роботи в парах і групах** із взаємним аналізом результатів;
- використання **цифрових інструментів** (Google Forms, Mentimeter, Padlet тощо) для швидкого зворотного зв'язку.

Види критеріїв оцінювання та їх адаптація

- **Предметні критерії** – правильність, точність, відповідність вимогам завдання.
- **Комунікативні критерії** – логіка викладу, аргументованість, чіткість мовлення.
- **Креативні критерії** – оригінальність ідей, нестандартність рішень.
- **Особистісні критерії** – рівень залученості, вміння співпрацювати, відповідальність.

Адаптація критеріїв залежить від віку: для молодших школярів — простіші й наочніші (піктограми, смайлики, кольори), для старшокласників — більш деталізовані й академічні.

Роль учителя

Учитель виступає фасилітатором: допомагає учням зрозуміти критерії, організовує обговорення результатів, сприяє формуванню атмосфери довіри. Його завдання — не лише проконтролювати, а й навчити дітей оцінювати себе й інших об'єктивно та доброзичливо.

Практична реалізація

У практичній частині пропонується розроблення прикладів критеріїв для різних типів навчальних завдань:

- написання есе (зміст, аргументи, грамотність, стиль);
- усні відповіді (повнота, чіткість, логіка);
- проєктні роботи (співпраця, розподіл ролей, якість презентації);
- творчі завдання (оригінальність, креативність, відповідність темі).

Апробація та обговорення цих критеріїв на уроках дозволить учителю й учням віднайти оптимальні підходи до їх застосування.

3.4. Створення форм для оцінювання роботи у групах, самостійної роботи учнів.

Ефективне оцінювання групової та самостійної роботи учнів сприяє підвищенню їхньої відповідальності, самоорганізації та розвитку комунікативних навичок. У межах теми розглядаються принципи розробки форм оцінювання, які враховують чіткі та зрозумілі критерії, сприяють об'єктивності та мотивують учнів до якісного виконання завдань.

Окремо увага приділяється адаптації критеріїв до різних типів завдань, використанню цифрових інструментів для оцінювання та залученню учнів до процесу само- та взаємооцінювання.

3.5. Техніки формувального оцінювання у вивченні української мови, літератури, зарубіжної літератури.

У межах цієї теми розглядаються ефективні техніки формувального оцінювання, які можна застосовувати під час вивчення української мови, літератури та зарубіжної літератури.

Основні аспекти:

Використання рефлексивних технік (наприклад, «Щоденник навчання», «Метод 3-2-1»).

Техніка миттєвого зворотного зв'язку («Світлофор», «Дерево знань», «Трирівневі питання»).

Методи активного залучення учнів до оцінювання («Картки оцінювання», «Одне слово про урок»).

Інструменти само- та взаємооцінювання.

Використання цифрових технологій (Google Forms, Mentimeter, Kahoot, Padlet) у процесі оцінювання.

Практична частина аналізу та апробації різних технік формувального оцінювання для їх ефективного впровадження в освітній процес.

3.6. Сучасний урок мови і літератури: компетентнісно орієнтовані цілі, завдання, структура

Компетентнісний підхід у навчанні є основою реформування сучасної освіти, адже спрямований на розвиток ключових навичок учнів, необхідних для їхньої успішної самореалізації. Уроки української мови і літератури, зарубіжної літератури мають виходити за межі традиційного засвоєння знань, стимулюючи критичне мислення, творчість і самостійність учнів.

Основні аспекти теми:

визначення компетентнісно орієнтованих цілей уроку мови та літератури;

особливості структури сучасного уроку: інтеграція діяльнісного підходу, розвиток рефлексивних умінь, залучення учнів до активного навчання;

методи та прийоми, що сприяють ефективному засвоєнню матеріалу й розвитку ключових компетентностей;

використання технологій формувального оцінювання для оцінки прогресу учнів.

3.7. Цифрові ресурси для зворотного зв'язку у формувальному оцінюванні

Використання цифрових ресурсів допоможе зробити процес оцінювання більш гнучким, прозорим і зручним як для педагогів, так і для учнів.

Основні аспекти теми: Огляд сучасних цифрових інструментів для оцінювання (Google Forms, Mentimeter, Kahoot, Padlet, Classtime, Quizizz). Інструменти для візуалізації результатів навчання і відстеження прогресу. Організація миттєвого зворотного зв'язку за допомогою мобільних застосунків. Переваги та виклики впровадження цифрового оцінювання в освітній процес.

Практична частина – ознайомлення із цифровими платформами, розроблення інтерактивних завдань та їх тестування для подальшого використання в освітньому середовищі.

Модуль IV.

Тематична дискусія з питань упровадження формувального оцінювання у вивченні української мови і літератури, зарубіжної літератури

У рамках дискусії учасники матимуть змогу обговорити переваги та виклики впровадження формувального оцінювання; поділитися власним досвідом застосування формувального оцінювання на уроках мови і літератури; розглянути сучасні методики, інструменти та цифрові ресурси для ефективного оцінювання;

обговорити вплив формувального оцінювання на мотивацію учнів та їхні навчальні результати; виробити практичні рекомендації щодо вдосконалення оцінювальних стратегій у мовно-літературній освіті.

Дискусія сприятиме обміну досвідом між педагогами, аналізу реальних кейсів та напрацюванню конкретних рішень для ефективного використання формувального оцінювання в освітньому процесі.

Питання для самостійної роботи

1. Поняття «формувальне оцінювання», його роль в освітньому процесі.
2. Зарубіжний досвід оцінювання в освітньому процесі. Що варто запозичити для нової української школи?
3. Порівняльна характеристика формувального та підсумкового оцінювання.
4. Роль учителя в оцінювальній діяльності. Зміна парадигми.
5. Опис умов проведення формувального оцінювання в класі.
6. Навчальні цілі за формулою SMART. Приклади формулювання навчальних цілей з української мови і літератури, зарубіжної літератури.
7. Самооцінювання в освітньому процесі. Умови проведення.
8. Взаємооцінювання в освітньому процесі. Умови проведення.
9. Види зворотного зв'язку. Інформаційні ресурси для зворотного зв'язку.
10. Розподіліть техніки формувального оцінювання на категорії:
Цікаві. Давно відомі. Використовую.
Цікаві, але не використаю (надто прості, надто складні, потребують додаткових ресурсів тощо);
Зацікавили. Обираю для власної педагогічної практики.
11. Укажіть 3 ідеї з почутого, які Ви використаєте; 2 ідеї, про які прагнете дізнатися більше; 1 питання, яке хочете задати (стратегія 3-2-1).

Список використаних джерел та рекомендованих джерел

1. А. Г. Зінченко, М. А. Саприкіна Навички для України 2030: погляд бізнесу/ ред. М. А. Саприкіної. – К.: ТОВ "Видавництво "ЮСТОН", 2016. – 36 с.
2. Бацунов С. Н., Дереча І. І., Кунгурова І. М., Слизькова Є. В. Сучасні детермінанти розвитку soft skills // Концепт. 2018. № 4. С. 198–207.
3. Бібік Н. М. Компетентісний підхід: рефлексивний аналіз застосування /Н. М.Бібік// Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики.– Київ: «К.І.С.», – 2004. – С.47–52.
4. Б. Лукас, Е. Спенсер Навчання творчому мисленню: Розвиток учнів, які генерують ідеї та здатні мислити критично (Педагогіка для світу, що змінюється), 2017. – 216 с.
5. Дель Карпіо Х., Купець О., Мюллер Н., Олефір А. Навички для сучасної України. [Електронний ресурс]. – URL: http://www.ipq.org.ua/upload/files/files/03_Novyny/2015.11.17_Skills_for_Modern_Ukraine.
6. Енциклопедія освіти / академія педагогічних наук України, ред. В. Г. Кремень.– К. : Юрінком інтер, 2008. – 1040 с.
7. Коваль К О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – № 2. – С. 162–167.
8. Кузьменчук І.В. Навички XXI століття і шкільна освіта. а матеріалами книги Б.Трілінг і Ч.Фейдл «Навички XXI століття. Навчання для життя в наш час» (переклад англ. С. Христоворова) [Електронний ресурс].
9. Компетенції «4К»: середовищні рішення для школи. Практичні рекомендації: навчально-методичний посібник / М. А. Пінська, А. М. Михайлова. – М.: 2020. – 95 с.